

NATIONALT STØTTEPROJEKT

MAJ 2025

Vi støtter og aflaster indsatte og løsladte

Nationalt støtteprojekt: Fængsels- og løsladelsesprogrammet

Støt Røde Kors' fængsels- og løsladelsesindsatser og vær med til at hjælpe en særligt sårbar målgruppe tilbage på sporet.

rodekors.dk

INDHOLD

1	Baggrund om Fængsels- og løsladelsesprogrammet	3
2	Projektet.....	3
2.1	Fængselsbesøgstjenesten	3
2.2	Primus Motor.....	4
2.3	Kickstart.....	4
2.4	Antal frivillige	5

3	Målgruppe.....	5
4	Samarbejdspartnere.....	6
5	Støttebehov	6
6	Bag om det nationale støtteprogram	6

1 BAGGRUND OM FÆNGSELS- OG LØSLADELSESPROGRAMMET

I Røde Kors handler vi, når vi ser et behov – også i de danske fængsler og arrester, hvor vi har været til stede siden 1985. Røde Kors har tre indsatser på fængsels- og løsladelsesområdet: Fængselsbesøgstjenesten, Primus Motor og Kickstart. Vores indsatser er båret af et ønske om at hjælpe indsatte i en svær tid, og at vores støtte kan være med til at forhindre tilbagefald til ny kriminalitet. Et formål med støtten er i høj grad også at yde omsorg og være der for en gruppe særligt sårbare mennesker. En af vores absolut største styrker på fængselsområdet er, at arbejdet bæres af frivillige kræfter. Det efterlader de indsatte med et indtryk af, at hjælpen er oprigtig, og vi har derfor lettere ved at bryde barrierer og indgå en dialog med de indsatte, end hvis vi repræsenterede en myndighed.

Vi er til stede i samtlige fængsler og arresthuse, hvor vi med vores indsats først og fremmest gør en forskel for de indsatte, men til en vis grad også for de ansatte i Danmarks Fængsler (tidligere kriminalforsorgen), der, på grund af øget sikkerhed og generel travlhed, har mindre tid til resocialiseringsarbejde og samtaler med de indsatte. Inden 2015 fulgte vi ikke de indsatte i tiden efter løsladelse, men med indsatserne Primus Motor og Kickstart har vi sikret, at Røde Kors også kan være til stede i den første svære tid uden for murene.

2 INDSATSEN

Med vores tre forskellige indsatser på fængsels- og løsladelsesområdet har vi mulighed for at følge de indsatte fra varetægt til afsoning og efterfølgende forhåbentlig vedvarende frihed. Vores tre indsatser er Fængselsbesøgstjenesten, Primus Motor og Kickstart.

2.1 Fængselsbesøgstjenesten

I fængselsbesøgstjenesten besøger frivillige de indsatte i fængslet, arresten eller i udslusningsfængslet i cirka 1,5 time hver 14. dag. Vi skeler ikke til forbrydelser eller til social baggrund og arbejder ud fra en tilgang om, at alle har ret til basal menneskelig kontakt.

Med indsatsen er vi med til at sikre indsatte meningsfyldt social kontakt til verden udenfor fængslet.

Tiden i fængslet kan være præget af isolation og stor ensomhed, og det kan særligt være hårdt for indsatte med et meget lille netværk. Men også tiden i varetægt, hvor indsatte venter på deres dom, kan være meget uoverskuelig, og de indsatte kan være isoleret i deres eget selskab i op til 23 timer i døgnnet – alene med bekymringerne for retssagens udfald og de pårørendes reaktioner. Fængselsbesøgstjenesten er vores ældste og største indsats på fængselsområdet,

Fængselsbesøgstjenesten i tal:

- I 2024 fik 583 indsatte besøg af Røde Kors-frivillige.
- 938 indsatte deltog i fællesaktiviteter med Røde Kors-frivillige i 2024.
- Tilbuddet om en besøgsven fra Røde Kors gælder i alle landets fængsler, arrester og udslusningsfængsler.

og i 2024 fik 583 indsatte besøg af Røde Kors-frivillige og 938 indsatte deltog i fællesaktiviteter med Røde Kors-frivillige.

Besøgene er for mange af de indsatte et frirum og et lyspunkt i en ellers trist kalender. Besøgene kan være med til at bryde de indsatte isolation og hjælpe dem, så de lettere kan blive en positiv del af samfundet efter endt afsoning. I arresterne har besøgslederne fra Røde Kors oftest direkte kontakt til indsatte, men i fængslerne er det typisk fængselspræsten eller socialrådgiveren, der henviser til fængselsbesøgstjenesten.

2.2 Primus Motor

Der løslades årligt omkring 6.000-7.000 indsatte. Blandt disse personer begår omkring 30 % ny kriminalitet allerede inden for to år efter løsladelse. Årsagen til tilbagefald til ny kriminalitet findes blandt andet i usikre boligforhold, skrøbelige sociale netværk, løsladelse til gæld og en plettet straffeattest, der for mange kan gøre det svært at komme ind på arbejdsmarkedet.

Primus Motor er en mentorordning, der er med til at støtte de løsladte i en tilværelse uden kriminalitet. Et forløb i Primus Motor starter typisk i den sidste del af en indsats afsoning. Her tilknyttes den indsatte to Røde Kors-frivillige, der med et medmenneskeligt engagement støtter den løsladte i det kaos, der ofte venter, når fængsel bliver til frihed. Et forløb i Primus Motor kan strække sig op til et år efter løsladelse.

Primus Motor i tal

- 75 indsatte fik i 2024 mentorstøtte fra Primus Motor.
- Tilbuddet om mentorstøtte er landsdækkende.

Udover den værdi, som relationen til de to mentorer har i sig selv, består mentorstøtten typisk af hjælp til uddannelse, økonomi, bolig, sundhed og netværksdannelse. Primus Motor er med til at sikre indsatte og løsladte en mentorordning, som Danmarks Fængsler ikke har mulighed for at tilbyde. Danmarks Fængsleres mentorindsats er udelukkende for indsatte i tilsyn med størst risiko for at begå ny kriminalitet. Med Primus Motor er vi med til at tilbyde en indsats til en målgruppe, der i mange tilfælde ville være overladt til sig selv. I 2024 fik 75 løsladte mentorstøtte. Vi etablerer mentorforløb for løsladte, uanset hvor i landet, den tidligere indsatte løslades til.

2.3 Kickstart

Kickstart er vores nyeste indsats på fængsels- og løsladelsesområdet, som tilbydes de 17-25-årige varetægtsfængslede. Mange unge varetægtsfængslede er førstegangssindsatte, og overgangen fra frihed til varetægtsfængsling, og en isolationslignende hverdag med kun få helt basale rettigheder, kan virke meget voldsom for unge, der ikke tidligere har stiftet bekendtskab med fængselssystemet. Samtidig er tiden i arresten præget af usikkerhed for fremtiden. De indsatte har endnu ikke modtaget dom og ved derfor ikke, hvad fremtiden bringer.

I Kickstart giver vi de unge mulighed for at blive tilknyttet en frivillig fra den dag, de indsættes i arresten. Den frivillige har mulighed for at følge den unge hele vejen igennem frihedsberøvelsen og indtil et år efter løsladelse.

Frihedsberøvelsen kan være forbundet med mange overgange – fra arrest til arrest, fra arrest til fængsel, fra fængsel til frihed og ind imellem via andre institutioner. Samtidig er den unge midt i overgangen til voksenlivet, som kan være vanskelig, hvis man i forvejen er udsat.

Kickstart i tal:

- 49 unge indsatte var i Kickstart-forløb i 2024.

Kontinuitet et nøgleord i Kickstart; den frivillige er med i alle overgange. Den frivillige inspirerer og støtter den unge med en ambition

om, at indsatsen kan sætte gang i tanker hos den unge om en fremtidig tilværelse uden kriminalitet. Muligheden for at følge de indsatte under hele frihedsberøvelsen kan være en styrke i forhold til fastholdelse af de indsatte - at de ikke tilknyttes nye frivillige, når varetægt afløses af afsoning. Indsatsen i Kickstart er mentorpræget, og de frivillige forsøger sammen med den indsatte at lægge en plan for fremtiden, hvor kriminalitet erstattes af uddannelse, job og sunde fællesskaber. Afsættet er altid den unges ønsker og behov.

Willy (t.v.) er tidligere mentor i Primus Motor, hvor han hjalp Michael (t.h.)
Foto: Kristian B. Willumsen

2.4 Antal frivillige

I 2024 var der i alt 640 frivillige aktive i fængsels- og løsladelsesprogrammet.

3 MÅLGRUPPE

Vores indsatser på fængsels- og løsladelsesområdet er primært for indsatte og tidligere indsatte, men støtten indebærer også aflastning for pårørende og personalet i de danske fængsler, arrester og udsøgningsfængsler.

4 SAMARBEJDSPARTNERE

Vi har et tæt samarbejde med Danmarks Fængsler (tidligere kriminalforsorgen), og vi er til stede i 13 fængsler, 34 arrester og 7 udslningsfængsler med enten en eller flere af vores indsatser.

5 STØTTEBEHOV

Med midler fra jeres afdeling kan I være med til at sikre frie midler til vores arbejde på fængsels- og løsladelsesområdet. Støtten skal være med til at understøtte og videreudvikle vores eksisterende indsatser og sikre, at vi hjælper en særlig udsat målgruppe til gavn for både det enkelte individ og for samfundet.

2025
1.115.720 kr.

6 BAG OM DET NATIONALE STØTTEPROGRAM

I Danmark oplever vi en velfærdsstat, der er under stigende pres. Hvor flere og flere af vores mest sårbare borgere ikke får den hjælp og støtte, de har behov for. Og der er brug for, at Røde tager et større ansvar i samfundet.

Vi skal i fællesskab øge vores synlighed lokalt og nationalt med alt det, som vi allerede gør og kan. Det er blandt andet derfor, at vi har udvalgt fem sociale aktiviteter, som Røde Kors' afdelinger kan støtte. Fælles for de fem udvalgte aktiviteter er, at de har til formål at støtte mennesker, der har eller har haft brug for velfærdsstaten, og hvor der er brug for frivillige hænder.

Alle de nationale støtteprojekter har lige stort behov for økonomisk støtte, da bidragene medfinansierer projekternes planlagte aktiviteter.